

Åsiktscatalog medborgardialoger KUP 2012

ORS

Inledning

Under hösten 2012 hölls ett antal medborgardialoger där representanter för kommunstyrelsen träffade orsabor för att lyssna till deras åsikter om det framtida Orsa. Det hölls bymöten, offentliga möten, möten med ungdomar och företagare, möten bland kommunanställda osv. Vissa grupper har också bjudits in att lämna synpunkter skriftligen. Vid en workshop togs sex huvudområden fram som ansågs viktiga för kommunens utveckling. Utöver dessa fanns en öppen fråga för att täcka in så mycket som möjligt av våra framtida utmaningar.

Åsiktskatalogen är ett av underlagen i arbetet med den kommunala utvecklingsplanen som ska tas fram under 2013 och som i sin tur ligger till grund för förnyandet av kommunens översiktsplan. Den kommunala utvecklingsplanen ska peka ut riktningen på kommunens arbete de kommande åren och översiktsplanen ska bl a peka ut hur vi ska använda vår mark för att uppfylla utvecklingsplanen.

Det här är en sammanställning av de åsikter som kommit in vid årsskiftet 2012-2013. Det kommer att finnas fortsatta möjligheter att delge sina synpunkter, bland annat via webben. Arbetet med den kommunala utvecklingsplanen är dessutom en process som återkommer med jämna mellanrum. Planen ska revideras vartannat år och fortsatta dialoger med medborgarna är en del i den processen. Alla åsikter redovisas, dock anonymt. Anledningen är att spegla upp de olika åsikter som finns därute och att varje åsikt ska bedömas utifrån sitt innehåll, inte utifrån vem som sagt vad.

När den kommunala utvecklingsplanen är antagen kommer de politiska partierna att få kommentera denna katalog och beskriva vad synpunkterna inneburit för deras ställningstagande.

Den kommunala utvecklingsplanen

Under 2012 startade arbetet med att ta fram en ny översiktsplan (ÖP) för Orsa. Översiktsplanen är en formell markanvändningsplan och behandlar frågor om Orsa centrum funktion i förhållande till omgivningen och grannkommuner, bebyggelsens utbredning, landsbygdsutvecklingen i strandnära områden, lantbrukets intressen, riskfrågor, odlingsrösen etc.

Kommunen ser dock ett behov av att bryta ut, komplettera och fördjupa vissa frågor till en kommunal utvecklingsplan (KUP). Den kommunala utvecklingsplanen är den målbild och handlingsplan som pekar ut vägen för hur Orsa ska utvecklas som attraktiv bostadort med bra arbetsmarknad, god infrastruktur och hög servicenivå. Den kommunala utvecklingsplanen beskriver även de processer med vilka Orsa kommun hanterar framtids- och utvecklingsfrågor. Den kommunala utvecklingsplanen och översiktsplanen tas fram i en samordnad process där dialogen och förankringen är viktig.

Den kommunala utvecklingsplanen förverkligas genom kommunens verksamhetsplanering och budgetarbete och ska ha en form som lätt kan uppdateras och hållas levande. Den kommunala utvecklingsplanen ger vägledning till den fysiska planeringen och underlättar förutsättningarna för att ha en aktuell översiktsplan. Den kommunala utvecklingsplanen är också ett verktyg för att säkerställa den röda tråden i kommunens utveckling. Den röda tråden stärks genom att vi använder oss av Orsas naturliga förutsättningar som natur, musik och kulturarv även i den fysiska planeringen.

Processer

Den kommunala utvecklingsplanen har tagits fram genom ett brett engagemang från förvaltningarna och genom medborgardialoger där orsaborna har bjudits in att lämna synpunkter. De politiska partierna har fått tillgång till bakgrundsmaterialet och planen fastställs slutligen av kommunfullmäktige.

Den kommunala utvecklingsplanen ska fortsättningsvis ligga till grunden för all verksamhetsplanering. Vartannat år görs en omfattande revidering där inriktningen stäms av medborgarna i förnyad dialog. Den kommunala utvecklingsplanen är också styrande i budgetarbetet. Tjänstemannaorganisationen bidrar i processen med underlag och förutsättningar men det är kommunfullmäktige som ska godkänna all förändring i dokumentet. Det ska alltid finnas en tydlig koppling mellan utvecklingsplanen och kommunens budget. Processerna beskrivs tidsmässigt i en tidslinje som kommer att finnas bl a i verksamhetsuppföljningsprogrammet.

Styrdokument

Den kommunala utvecklingsplanen är det övergripande inriktningsdokumentet för kommunen. För att förverkliga planens intentioner finns ytterligare styrdokument som Strategin för tillväxt och välfärd, De sju landmärkena samt i policydokument som ledarskapspolicy och medarbetarpolicy. Varje förvaltning har också egna styrdokument som visar hur de bidrar till att uppfylla den kommunala utvecklingsplanen. I delegationsordningar och reglementen regleras ytterligare tjänstemannaorganisationens förutsättningar för arbetet. Styrdokumentet finns tillgängliga på kommunens hemsida samt i kommunens verksamhetsplaneringsverktyg.

Roller

Det är kommunfullmäktige som "äger" den kommunala utvecklingsplanen. Det är också den politiska nivån som är ansvarig för de medborgardialoger som ska genomföras vid uppdatering av KUP:en. Tjänstemännen är behjälpliga med processtöd och bakgrundsmaterial. Det är också förvaltnings- och enhetscheferna ansvar att det beslutade dokumentet når ut i organisationen och verkligen blir styrande för verksamheterna.

1. Skola och utbildning

Hur ser skolan ut 2030?

Skolan generellt

Bra skola = barnen lär sig = barnen känner sig trygga.

Bra skola = bra lärare och bra pedagogik.

Bra skola ger inflyttande familjer som ger arbetskraft och skattepengar till kommunen.

Attraktivt att bo i Orsa leder till fler barn som ska gå i skolan.

Skolan är en av de viktigaste grunderna för en kommuns utveckling

”Utan skolan funkar ingenting”. En bra skola öppnar många dörrar.

Målsättning ”Tyst skola”, pedagogiska och fysiska åtgärder för att minska bullret i skolan.

SKOfri skola

Skydd för UV-strålning i förskolor

Alla skolor har grön flagg och tillgång till ekologisk närproducerad mat

Bra skolmiljö både ute och inne

Mindre skolor

Mindre grupper

Anpassade lokaler

Inspirerande miljö

Tillräckligt med resurser

Kompetent engagerad personal

Intresserad ledning.

Alla är förberedda för vidare studier efter grundskolan

Skolan är mer en del av samhället, inte en separat verksamhet.

Vi måste samla resurserna i färre skolor, en eller två. Större är inte Orsa.

Utveckla Skattunge Friskola som ett komplement till kommunens skolor

Man bör i framtiden kunna utbilda sig i hemmet av sina föräldrar eller andra. Det finns ju barn som inte fungerar eller trivs i den vanliga skolan

En förutsättning för landsbygden är att man tror att bygden ska finnas kvar och då är det naturligtvis så att skolan i Skattungbyn ska finnas kvar

En skola som man trivs i och blir glad av att vara i

En skola som kan möta alla elever utifrån sina behov

Vi har en positiv inställning till skolan och är också omvärldsorienterade.

Skolan mer inriktad på hur vi lever vårt dagliga liv

Dialog med eleverna- elevdemokrati

Ge möjlighet att växa i sin egen takt och få utveckla både sina teoretiska och/eller praktiska förmågor

Läraryrollen

Lärarna måste ha en mer positiv attityd till skolan.

Skolans problem är inte bara ett Orsaproblem

ALLA i skolan är sedda – såväl elever som personal.

Vi har respekt för varandras roller i skolan och för systemet- elever, föräldrar och lärare och framförallt har vi respekt för skolarbetet.

Problemen i skolan skall vara lösta senast 2015. Särskilt i Orsaskolan.

Fler vuxna i skolan. Lärarna skall vara lärare och ej kuratorer m.m.

Mer personal i skolan. Mer kvalificerad personal.

Viktigt med bra pedagoger som kan handskas med behoven i varje klass. Kvalificerad personal till oroliga barn.

Läraryrket ett statusyrke redan om fem år

Lärare förebilder för eleverna

Lärarna ska trivas.

Fungerande arbetslag

Framgångsfaktorer är attityder till utbildning och lärande samt pedagogers förmåga att lära ut.

En del av lärarna törs inte säga ifrån.

Lärarna får ägna för mycket tid till dokumentation som tar tid från undervisningen. Detta måste ändras.

De bästa resurserna (läs lärarna) ska få vara lärare och pedagoger. Nyttja resurserna på bästa sätt.

Låt lärarna coacha varandra. Ta inte in superlärare i korta perioder, typ klass 9A.

Engagemang från lärare

Fast rektor – fasta lärare

Mer demokrati mellan lärare och elever

Hög lärartäthet

Skolan har en entreprenöriell inriktning – ta tillvara ungarnas kreativitet!

Värds-kaps- och förenkla-tankarna egenomsyrar alla verksamheter, även skolan.

Stötta elevernas enskilda möjligheter istället för att försöka pressa in alla i samma mall.

Hur omvärldsorienterade är föräldrarna?

Lärarna ska vara lärare – vuxna ska vara vuxna i skolan.

Bättre kommunikation mellan arbetslagen

Grundskolan bör vara statlig för att skapa samma förutsättningar.

Skolan måste öppna sig mot övriga samhället.

Ogenomtänkta byten av system i skolan blir inkonsekvent. Lärarna inte insatta i de nya systemen. Ingen lugn och ro på grund av alla byten.

Efter grundskolan

Gymnasieutbildning med mera möjligheter till praktik. Det finns de som är skoltrötta.

Försök få mer vuxenutbildning till kommunen, utan att konkurrera med grannkommunerna

Fler lärlingsplatser

Samarbete mellan SCoTT och Folkhögskoleutbildningen

Vi har en stor yrkesutbildning. SCoTT har växt och är dominerande i Sverige inom sin nisch i utbildningsväsendet 2030.

Egna gymnasieutbildningar i Orsa

Vi måste uppmana våra ungdomar att skaffa en yrkesutbildning.

Bättre kontakt NLUK-yrkesvägledarna.

Motivation för att få ungdomen att vilja utbilda sig, inom t ex vården
Bra utgångsbetyg så att man kan komma vidare till gymnasiet.

I skolorna

Större flexibilitet inom skolan avseende grupper och tider mm

Vi måste värna om våra gamla traditioner, t ex avslutningar i kyrkan.

Mer forskningsinslag i skolan bland eleverna

Mer undervisning ute

Mer fokus på naturvetenskapliga ämnen

Alla är godkänna i alla ämnen

Mer teknik, it, media

Arbetsro i skolan.

Vi ska använda tekniken som finns på rätt sätt (apropå mobiltelefon i klassrummen)

I framtidens skola bör det kanske ges större utrymme att ta till vara och lyfta fram olika specialbegåvningar.

I pads istället för böcker

Rusta upp datorsalar

Nytt bättre skolmaterial

Filmsal som är up-to-date

Läxhjälp efter skoltid

Språk är viktigt

Bort med böckerna

Mer praktiska lektioner

Informationen tillgänglig i god tid

Nivågruppering

Bilder är framtiden, digitalisering

Varför kan vi inte påskynda renoveringen av ungdomsgårdens nya lokal och öka öppettider

Utomhuspedagogik med inslag av ”upptäck Orsas natur!

Elever har fysiska aktiviteter varje dag.

Skolmat, frukost, bättre kvalitet

GÖRA mer saker

Attityder

Respekten måste förbättras i skolan. Här måste vi alla hjälpas åt, lärare, elever föräldrar m fl.

Öppenhet, transparens och bra information är grundläggande för att kunna hjälpa till och förstå vad som händer.

Attityden till utbildning, kompetens och kunskap och skolan måste ändras. Vi måste alla tala väl om skolan.

Det ska vara ”tufft” att plugga i framtiden.

För 10 år sedan var attityden till skolan bättre. Vilka var förutsättningarna då som bidrog till det?

Vi måste ständigt tala om för våra barn och ungdomar vikten av att utbilda sig och att det leder till möjligheter i livet, men även visa på vilka konsekvenser det får att inte utbilda sig.

Föräldrarollen

Vi måste få alla föräldrar på alla nivåer att engagera sig i sina barn, gå på föräldramöten, ordna föräldraveckor mm.

Den allmänna attityden till skolan måste ändras i samhället. ”Det räckte med nian åt mig, då duger det åt mina ungar” håller inte längre.

Skolan måste bjuda in föräldrarna till dialog och samverkan.

Föräldrautbildning till alla föräldrar i framtiden.

Föräldraengagemang är nyckeln till en bättre skola i framtiden.

Vi måste börja prata väl om skola och utbildning. Det är bl a föräldrarnas ansvar.

Vi har gått från föräldraengagemang till föräldraansvar (2030)

Vi föräldrar har lagt för stort ansvar på skolan. Uppfostran är föräldrarnas ansvar.

Föräldrarna måste få jobb så att barnen kan bo kvar.

Resurser

Vi måste få en likvärdig skola i hela landet vad gäller t ex resurser.

Förstatliga skolan.

Varför lägger inte kommunen mer pengar på skolan?

Satsa pengar på barnen i förskolan så att vi bygger en bra grund för de första skolåren.

Viktigt att grundskolan får resurser.

Miljö

Fin fasad

Trevliga klassrum

Inga gamla författare att läsa om i skolan

Färgglad och modern

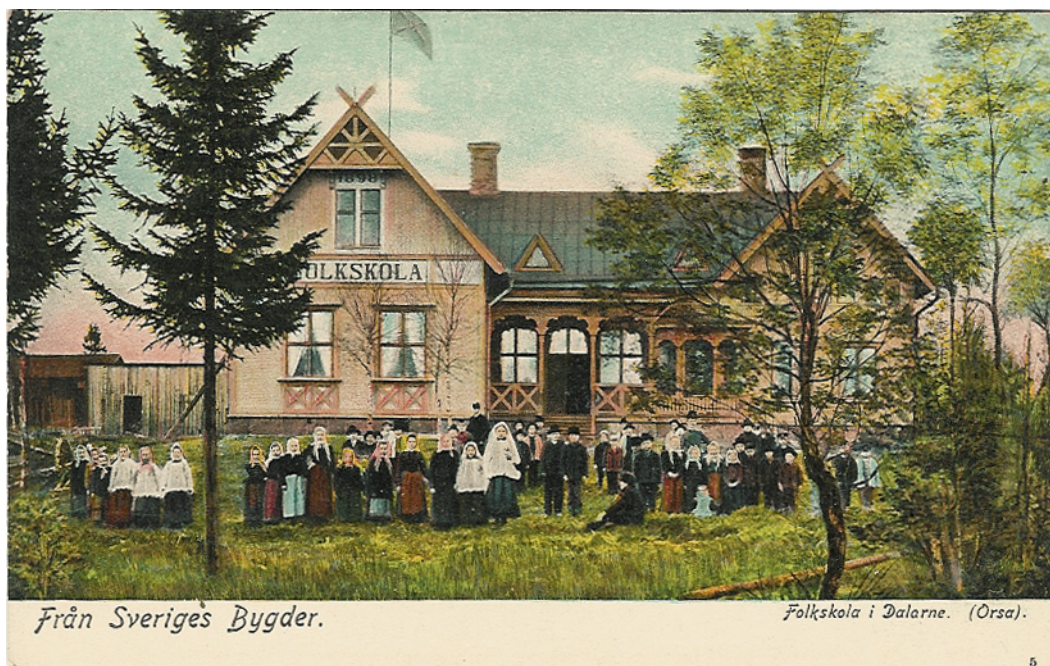
Duscharna på Orsaskolan funkar

Mer välkomnande fasad

Temaklassrum

Bättre nätverk

Bort med tobak och alkohol

2. Bostäder

Hur vill du – och andra - bo 2030?

Äldreboenden

Äldre människor vill bo i ett levande centrum.

Vi vill ha äldreboende som verkligen är ett äldreboende.

Vi vill ha ett centralt trygghetsboende för den sociala samvaron.

Ta reda på hur äldre vill bo.

En del vill bo hemma så länge som möjligt – andra inte

Äldreboende som dra till sig inflyttare
Sinnenas trädgård, en mötesplats med fin atmosfär.

Serviceboende i byn.

Kungshaga byggs om till lägenhetshotell för pensionärer som flyttar till Orsa med pengar. Klart 2022.

Sommarbostäder ger ej så mycket pengar.

Bo kvar hemma med god hemtjänst.

Trenden kan vända om vi får ett levande centrum

Skeer föreslås till äldreboende.

Kollektivt boende i äldreboenden t ex Mid-sommardansen i Mora.

Har man möjlighet till service hemma bor man gärna hemma längre.

Hiss i huset, breda korridorer, samlingsrum, tillgång till sjuksköterska.

Tillgång till centrala lite bättre boenden för blivande och befintliga pensionärer.

Satsa på att locka hit pensionärer och skapa bra och attraktiva boenden och aktiviteter.

Mer äldreboenden, kanske servicehus i byn

Hus med vinterträdgård

Centrumnära boende för äldre

Mer stöd för att kunna bo hemma längre

Erbjuda inflyttad pensionärer t ex guidning

Erbjudande om bra boende så att de äldre kan flytta till centrum och de yngre ta över husen

Bygg hyresrätter med marklägenheter för äldre i byarna och i centrum

Ungdomar

Ungdomsbostäder

Fler smålägenheter med el, bredband och annat för ungdomar

Ungdomsboende – billigt men tekniskt utrustat. Ungdomar vill inte bo kvar hemma till de fyllt 30

Ungdomar vill gärna bo centralt. Måste kunna komma till skolan mm.

Fler billiga små ungdomslägenheter där el, värme och internet ingår

Satsa på ungdomar – fler ettor

Bygg smålägenheter för ungdomar

Vilken typ av boenden?

Vi behöver många olika sorters boende. Men det bestånd vi har idag är för dåligt.

Bygga för många intressegrupper. Bygga så går konvertera de lägenheter som byggs efter förändrade behov.

Bygg närmare servicen

Det måste finnas olika möjligheter till boende, från litet och billigt med enklare standard till större hus

Jobb och bostäder nära varandra för att spara på och försöka undvika resandet

Bygg vid vatten.

Kommunens hyresrätter måste hållas efter så de håller en bra standard. Detta gäller även för utemiljön.

Tänk klimatsmart vid nybyggnationer, både vid byggandet och energiförsörjning

Vi ska ha ett attraktivt boende i fin miljö, både centralt och i byarna

Variation i boendet

Utnyttja det fantastiska läget i brytningen mellan natur och kulturbygd. Utnyttja tystnaden.

Ta fram realistiska planer.

Bygg när det är stiltje på marknaden. Spar pengar och skapar sysselsättning i lågkonjunktur.

Håll hyresnivån.

Hur ökar vi näringslivet så att vi ökar inflyttningen och får efterfrågan på boende?

Tomtpriser viktigt. Anslutningsavgifter.

Den yttre miljön är viktig.

Gör bosättning i Orsa billigt genom låga tomtpriser och låga anslutningsavgifter.

Man vill ha marknära boende på landsbygden.

Lokal ekonomisk samverkan för att skapa möjligheter till byggande av bostäder på landsbygden

Bygga på ett helt annat sätt än idag, byggbranschen klarar inte detta utan vi måste driva på utvecklingen

Bygg energiseffektiva passiv hus

Se till att det finns tomter

Jobb skapas också när människor väljer att bosätta sig på en ort

Små och enkla, men funktionella bostäder, liknande kolonilottsområde, med möjligheter att slå ihop till

större bostäder

Energiförsörjning, va, mat mm sköts miljövänligt och nära boendet

Skattungbyn blir ett föredöme för hållbarhet och får besök utifrån för att titta på det goda exemplet

Billig mark från kommunen för att skapa möjligheter för nya lösningar för bostadsbyggande

Hela Orsa kommun blir ett föredöme för ett hållbart samhälle

Kommunens tjänstemän har kompetensen att vägleda människor till hållbara lösningar för va, energiförsörjning mm

Eftersom det finns råvaror och kompetens för kommunen så blir kommunen ett föredöme för hållbart byggande

Utbildning för hållbart byggande i kommunen där det också byggs bostäder

Kommunen behjälpliga i markfrågor för att få fram tomter

Marknadsför Styversbacken till 50+ från Stockholm

Bygga bra/bättre bostäder i närheten av servicen, affärer, apotek mm

Vill hellre se folk utanför fönstret än sjö

Boendet är viktigt Utveckling gör man på tomten

Bra skola och bra boende är den bästa grunden.

Bättre marknadsföring av det som finns

Bygga mer lägenheter mer centralt

Moderna byggen, inte raka

Ungdomar vill ha lägenheter - familjer vill ha hus

Större centrum

Mer hus i centrum

Designen styr över läget, både inne och ute.

Bra uppkoppling är viktigt.

Hellre bostäder än affärslokaler. Centralt för kommunikationer. Även ytan mellan Storgärdet och järnvägsspåret. Kanske äldreboende.

Fungerande VA-plan, trygga och pålitliga vattenledningsföreningar.

Tillgång till nära sopsortering – kanske en sortering per område/flerbostadshus.

3. Integration och Kompetensför- sörjning

*Vi har hög arbetslöshet OCH arbets-
kraftsbrist i Orsa.*

*Hur får vi folk i arbete? Hur får vi folk
att utbilda sig till de yrken som finns?*

*Hur tar vi till vara nya svenskars kun-
skaper?*

Integration

Språket är nyckeln till allt.

Bra svenskundervisning för invandrare

Alla bör kunna passera språkfiltret innan de får
gå vidare.

Alla invandrare ska inte placeras på samma
ställe för bättre integration.

Kartläggning av våra nyanländas utbildnings-
nivå.

När vi matchar arbetskraft och dess partners
måste vi lyfta blicken över kommungränsen och
börja samverka.

Vi som samhälle måste ge dem möjligheten att
känna sig behövd. Det är en mänsklig rättighet

Lägg ner integrationspratet och skapa istället
möjligheter för människor att känna sig behöv-
da. Det går inte att byråkratisera fram integra-

tion, integration skapas bara genom förtroende-
fulla relationer och engagerade människor

Integration är ömsesidig

Integration är ömsesidig

Nya svenskars kunskaper – hur tar vi till vara dem?

Hur får vi dem att stanna?

Tre nya svenskar som har språkpraktik tillsammans pratar bara med varandra.

Vi ska vara angelägna att ta emot och vi lär oss mycket av dem. Mer språkpraktik enskilt för våra ny-
svenskar.

Arbetspraktik för invandrare

Det finns en stor potential i invandrargruppen om rätt matchning sker.

Har vi kunskaper om den grupp invandrare som kommer till Orsa? Vi måste ha en strategi för hur vi inte-
grerar våra nysvenskar.

Språket är nyckeln.

Vi måste lära oss att möta entreprenörer från andra kulturer. Här krävs utbildning och strategi

Nya svenskar lära sig svenska. Lärarens ansvar att få med dem. SFI effektivisera lärandet

Nya svenska har svårt att uppgradera sig på kort tid. Blir inte kvar på orten.

Det görs så mycket mer än multi-kulti en gång om året. Berätta om det!

Använd föreningar och annat för att skapa bättre integration

Vad kan de göra redan idag?

Kompetensförsörjning

Utbildningar för att validera kunskaperna för de nya svenskarna

Anpassa svenskaundervisningen till planer på framtida arbete

Lärlingsutbildningar önskas

Få folk i praktik. Lärlingssystemet tillbaka.

Inte skamligt med lägre betald lärlingsanställning.

Lärlingsanställning/skola bör leda till långsiktigt tänk och ska leda till anställning.

Facket är emot lärlingsjobb och kräver höga ingångslöner.

Lärlingsutbildningar eller liknande för praktiska yrken

Lokala utbildningar för de jobb som finns här

Syn bättre att informera om alla utbildningar, inte bara det man säger att man är intresserad av.

Satsa på det vardagliga

Personal till omsorgerna eller liknande arbeten borde fungera.

Locka arbetslösa till utbildning för kommande behov i äldrevården

Utbildning för hållbart boende

Gymnasieelever har oftast för lite kunskap/erfarenhet för att kunna vara självgående och behöver mer handledning.

De som inte har studiehuvud blir less för han blir maktlös

Koppla ihop teori och praktik för att människor ska få ett sammanhang

Arbetsplatsförlagd utbildning

Vi måste skapa samverkan mellan skolan, NLUK och företagen.

Egen gymnasieskola med lokala utbildningar som ger lokalt jobb.

Yttre förutsättningar

Regelverket är bitvis trögt och kan behöva revideras. Vi får lobba mot den nationella nivån

Aktivitet istället för passivitet.

A-kassa och försörjningsstöd – kan praktisera.

Arbetsgivare blir jagade på grund av för långa praktiktider.

Höja statusen inom vården genom att höja lönen

Höja statusen överhuvudtaget på "handens intelligens"

Samarbete mellan de resurser som finns i kommunen, både kommun och enskilda.

Arbetsstillfällen

Företagen bättre på att annonsera ut lediga jobb.

Uppmana arbetslösa att aktivt söka jobben

Vi måste få våra ungdomar i arbete.

För höga krav för skitjobb.

Få hit industrier och arbetsstillfällen till Orsa

Reklam i busskurer där det syns och i sociala medier

Se till att barn och ungdomar kommer med i föreningslivet.

En grundförutsättning för fungerande vård och skola och givetvis attraktivt boende och service.

Vård, skola och omsorg måste fungera

Erbjud kontorshotell för distansarbetare

Höj lönen för de anställda.

4. Infrastruktur

*Vad behöver vi göra för att få bättre kommunikationer? Bättre bredband?
Vad behöver vi?*

E45

Jobba för att Lisselhedsvägen, E45 kommer till stånd.

I väntan på bygget, se till att skapa gång och cykelvägar för att få en säker trafikmiljö för cyklister och gångtrafikanter.

Tunnel under E45 för säkrare miljö för alla.
Problemen idag med E45. Hållplatser som är säkra för våra skolbarn.

Gång och cykelvägar

Gång och cykelvägar från byar till Orsa tätort.

Gång och cykelvägar mellan Mora och Orsa.

Cykelväg året om. Utnyttja spillvärme.

Gång och cykelväg från OK till Statoil. Samverka med utvecklingen av vandringsleder och cykelvägar genom andra aktörer (turismen)

Cykelväg till Orsa

Säkra skolvägar

Skapa säkra skolvägar. Mycket går att göra med små medel, skyltning och liknande. Fundera på nya praktiska lösningar, istället för dyra ombyggnationer.

Kollektivtrafik, tåg

Kollektivtrafiken måste utvecklas.

Staten och vi måste satsa mer på tågtrafiken.

Snabbtåg Orsa-Mora-Stockholm.

Utveckla och fräscha upp Dalabanan.

Elektrifiering av järnvägen

Rälsbuss Mora- Orsa

Spårtrafik mellan Mora och Orsa

Satsning på Inlandsbanan och Bollnäsbanan. Öppna för långsam godstrafik

Bytt ut Inlandsbanan till Kristinehamn

Satsa inte på Inlandsbanan. Tvärbanorna viktigare.

Reparera alla järnvägar för både gods- och persontrafik

Satsa på tågtrafik

Rälsbusspendel mellan Orsa och Mora för miljöns bästa.

Satsa på rälsbuss mellan Mora och Orsa. Bra för pendlarna.

Synkronisera busstider med tågtider

Bussar och kompletteringstrafik

Ge ut busstidtabeller till hushållen

Bussar även på helgerna

Bättre tidtabell i byarna.

Flexiblare kompletteringstrafik

Utvidga kompletteringstrafiken för då kostar det bara när någon åker

Anropsstyrd kollektivtrafik bör utvecklas

När någon har bokat kompletteringstrafik borde fler kunna få åka med även om de hör av sig efter de två timmarna

Att vandra i snövallarna till hållplatserna är ej acceptabelt.

Hämta barnen med mindre bilar i hemmen.

Begränsat med avgångar till Grönklitt. Fler bussturer.

Borde destination Orsa, OGAB ta ett större ansvar för hit-transporterna?

Ordna en ordentlig busstation med värme, som dessutom städas.

Bussen går bara på Östra sidan, ingen på västra sidan kan åka eftersom den inte kommer förbi här. (Stackmora)

Små bussar för 6-8 personer

Lokala småbussar bostadsområde – köpcentrum

Permanent sänkning av bussbiljettpriiset

Flyg

Arbeta för flyg till Mora för turister till Grönklitt

Stadsnät

Stadsnätet måste byggas ut fortare. Har jagat bredbandsanslutning i fem år.

Funkar inte ens med bredband genom telefonlinjen här uppe.

Marknadsför stadsnätet för att få många att ansluta sig.

För attraktivt boende måste i klara av familjens krav på infrastruktur.

Gräv ner elledningarna samtidigt som man gräver fiber så slipper träd blåsa ner på elledningarna.

Måste få tillgång – valfrihet – till stadsnät

Saknar en karta som visar planerade dragningen t ex på hemsidan.

Bredbandskommunikation måste finnas över hela Orsa. Företagandet kräver detta.

Gratis Wi-fi i Orsa, Öppet trådlöst nätverk

Fiber för kommunikation mellan människor, e-post, facebook

Anslutning till stadsnät borde subventioneras eller ge rätt till skatteavdrag

Sänk priset på bredbandsanslutning

Studieförbunden har en viktig roll för digital delaktighet

Bil och båt

Bilpooler

Vägtullar för tung trafik i Skattungbyn

Fler farthinder

Kilometeravgift för all tung trafik

Bra belysning

Bättre vägar överhuvudtaget

Strategiskt placeade samåkningsparkeringsplatser

Tankställe med alla tänkbara drivmedel

Båttaxi/pendel

Övrigt

Bra vattenkvalitet genom kommunalt va i hela kommunen

Ljus och rörelse i alla hus! För detta krävs bra skola, vård och omsorg och arbetstillfällen.

Skapa miljöer som lockar till fysisk aktivitet för barn och ungdom.

Vidga synen på infrastruktur så att den även inkluderar betalningssystem, va, offentligt service, telefon mm

Kommunal beredskap för omställningen från fossila bränslen

Arbeta politiskt för att beslut om infrastruktur inte ska tas i riksdagen, utan ute i landet. Allokerar resurserna lokalt. Alla kommunalråd måste skrika högt för det.

Bygg ihop Orsa och Mora.

5. Orsa centrum

Hur ska Orsa centrum göras om? Vad ska det innehålla?

Känsla

Gör ett tydligt sammanhållet centrum

Skapa mysiga miljöer

Skapa atmosfär

Fräscha upp så att det blir attraktivt för företag att flytta dit

Känslan av Orsa ska vara tydlig

Få till även vinteraktiviteter i centrum

Jämför nya förslaget med designstudenternas

Attraktiv infart till Orsa med vackra hus, cafe, ungdomens hus, natur

Särskilj industri, handel och bostäder

Rent, fint, stort, modernt med gamla kulturinslag

Vi måste få fram en småstadskänsla

Vad är idén med centrum? Känns som hackemat av olika stilar idag

Attityder

Fundera på hur vi själva beter oss. Vill vi ha besökare här måste vi uppträda så.

Hur skapar vi ett gott första intryck.

Vårt eget beteende: Arbeta för att få hit närpolis som kan få oss att sluta cykla på trottoarerna

Uppsnyggning

Städa spårområdet. Ställa krav på markägarna.

Viktigt att få till infarten snyggt

Riv plåtgaragen

Gör något åt Frelins tak

E45-rondellen bör smyckas snarast.

Fallfärdiga lokalen mellan hotellet och Plåt-Karlsson bör rivas. Där kan man bygga bostäder

Konsumhuset + systemhuset bör göras mer tilltalande, trevligt.

Orsa Hotell, kråkslottet, måste åtgärdas. Vad kan man göra? Fortsätta att jobba med fastighetsägarna.

Handel

Viktigt att få rätt företagare att satsa så vi får bredd på utbudet i centrum.

Skapa anledningar att åka till centrum även om man inte ska handla

Exponera våra "osynliga" småföretag. Ett sätt att fylla våra tomma fönster.

Ett levande aktivt centrum med torghandel. Kombinera handel med näthandel så mindre affärer kan överleva. En god serviceanda hos våra handelsmän/kvinnor är viktigt. Sluta handla i Mora.

Vi tjänar på att åka till Noret och handla

När vi åker till Mora och handlar biter vi oss själva i svansen.

Saluhall inomhus som inte är väderberoende, t ex i gamla Försäkringskassan

Åka samarbetet mellan Orsa och Mora med kommunikation så att fler kan åka till Noret och handla.

När Mora Noret växer dör centrum ut. Varför bygga i Mora istället för Orsa?

Flea-market typ. Te x gamla Försäkringskassan där hantverkarna kan hyra ett bås och visa upp sig, sitta och

sälja och ev arbeta.

Järnvägscaféet hade stängt för säsongen mitt i juli.

Torghandeln mycket trevlig. Gammaldags marknad bättre än vanliga marknaden.

Utveckla gågatan till en pittoresk trevlig plats att handla och ströva på

Säga till handlarna i Orsa att de har fel och för dyrt sortiment för att folk ska vilja handla här

Viktigt med bra service inom handeln- Ofta lika viktigt som priserna.

Butik med ungdomskläder, t ex HM filial

Ha kartor i centrum som hänvisar till handel och verksamheter som ligger lite utanför, t ex Orsa outdoor och Hansjö Mejeri.

Fler specialbutiker som t ex Hellzephyrs

Övrigt innehåll

Köp ut de som har stationshuset och flytta turistbyrå dit.

Turistbyrå i centrum. Vi ska locka in folk i centrum

Turistbyrå vid rondellen för att locka in folk.

Kulturhuset får inte flyttas

Öppna upp för fordon/bilar.

Ingen biltrafik efter Järnvägsgatan

Öppna upp för en utvecklad cafékultur/mötesplatser.

Ett fik som samlingsplats

Välkomnande gator och byggnader.

Ett medborgarkontor i centrum, t ex i kulturhuset

Öppna upp mot sjön och gör det tydligt var den är

Skyltar med tydliga kartor var promenader och olika saker ligger

Ett aktivt kulturhus

Bättre skylt Nya färger

Mer restauranger

Clubbar,

Fler ungdomens hus

En liten allé ner till sjön

Flytta Orsa centrum 100 meter ner mot Orsa camping

Fler små företag centralt

En riktig gågata där det händer saker

Bänkar i centrum.

Ungdomsgård

Centrum till tingshusparken

Blommor

Bra matställen med generösa öppettider

Gör något åt Frelins Gränd

Mycket grönt.

Knyt ihop centrum

Digital skyltning.

Synliga entreer till olika lokaler.

Utveckla mottagandet av lastbilarna som stannar till vid Viking Pizzeria

Ta bort skoterförbud i centrum

Skoterlivs

6. Hållbar landsbygdsutveckling

Vad behöver vi göra för att utveckla hela Orsa, alltså även våra byar?

Förutsättningar

Starka lokalsamhällen klarar kriser bättre
Öppna landskap. Röja betesmark. Inte bara för turister utan även för de boende.

Vi måste värna vår natur som kan locka besökare och nya invånare mm.

Röjning av uppväxande sly och träd är viktigt för Orsa som turistort och för vår egen trivsel.

Djurhållning för öppna landskap

Öppet landskap, röjning. Många arbetslösa kanske kan röja

Får kommunen röja på mark som tillför bysamfälligheter?

Omarrondering

Fokusera på natur och miljö

Profilera Orsa

Kulturarvet är viktigt för turismen

Vi måste utnyttja det faktum att vi har fyra riktiga årstider.

Saker att göra

Natur

Inga hyggen

50 meter mellan husen

Ingen verksamhet i Stackmora – håll byn till boendemiljö

Marknadsföring av byarna

Inte turism

Vargfri kommun

Varg in på gården och tar rådjur- Många vågar inte vara ute och gå. Man måste kunna leva här.

VA, avfall

Vatten och avlopp. Rent vatten finns. Avloppen är enskilda men kan anslutas när VA planen blir verklighet.

Fortsätta kunna låna grejor från kommunlagret till vattenförsörjningen. Går inte med Nodava. Vill ha bättre samarbete.

Avfallsorteringsbil som går runt i byarna

Klistermärke med godkännande att andra får slänga sin hundpåse i soptunnan.

Lokal livsmedelsförsörjning

Underlätta för lantbrukarna att kunna använda den mark de behöver

Hållbart användande av våra naturresurser

Se till att den potential för livsmedelsproduktion vi har bibehålls och ökar, inte för att hålla landskapen öppna utan för livsmedelsproduktion
Vi måste bygga bort livsmedelsberoendet från andra länder
Beredskap i händelse av kris, mat och energi t ex
Varubussarnas återtåg i kombination med apotek, systemet, lokala butikerna. Webbaserad beställning

Möjligheter

Lyft fram Orsamålet och utveckla möjligheter att lära sig
Hyra ut lägenheter på övervåningen om man sätter in en luftvärmepump
Lokala byskolor
Underlätta distansarbete
Gör Skattungbyn till ett centrum för alternativrörelsen.
Få möjlighet att använda idrottshallen i Skattungbyn
Utveckla och använda Ivarsnäs
Arrendera ut Ivarsnäs, kringaktiviteter
Ett riktigt badhus behövs, nånstans centralt i Orsa, kanske i Hansjö.
Vi måste ha industrilokaler
Syfabrik eller stort företag. Erbjuder billig mark för att locka hit dem
Få Bauhaus till Orsa
Jordbruksgymnasium i Skattungbyn i samarbete med Mora folkhögskola
KLH byggnaden – vårt nya konserthus
Marknadsför Skeer för uthyrning
Missionskyrkan i Stackmora ska säljas – ger möjligheter?

Lokal infrastruktur

Mindre bussar som har linje runt byarna
Fler bussar som går när de behövs

Arbete

Bättre löner, arbetstid. Bara stressig arbetsmiljö inom kommunen, speciellt inom vården.
Kostnad att driva företag – speciellt vid olyckor
Få unga att stanna kvar för jobben som finns här
Skapa förutsättningar för att få folk att vilja stanna kvar
Kämpa inte emot utan acceptera att vi måste närma oss Mora. Det är där arbetstillfällena finns.
Satsa på pensionärerna och 50+
50+ har köpkraft och behöver inga jobb för att stanna kvar
De tre sista husköparena från Stockholmsområdet
Med ungdomar i byn har man en motor

7. Vad behöver vi mer arbeta med för att göra Orsa till en bra kommun att leva och bo i?

Besöksnäring

Besöksnäringen blomstrar i framtiden. Vi behöver därför fler som vågar ta steget. Vi samverkar i regionen Bättre marknadsföring för att få folk att åka in i Orsa

Främja naturturism och öka kunskapen både hos turister och ortsbefolkning

Utveckla ekoturismen

Viktigt att Grönklitt och Orsa samarbetar och att Grönklittsgruppen bör/ska tänka på att även de små sakerna ska fungera, inte bara växa, växa, växa.

Tänka både på ortsbefolkning och turisterna. T ex öppettider sommarbadet och kvällsåkning skidbackarna.

Bättre skyltar

Badet stänger innan skolorna börjar

Simskolor i överhettat vatten

Längre öppettider på badet

Simbadet bör öppnas igen i samband med skolstarten.

Ett nytt badhus önskas. Skolans badhus har gjort sitt.

Bränsle till fritidsbåtar finns inte i hela Siljan. Måste springa med dunkar.

Lösa tankar kan tömmas på båtklubben, men fasta blir miljöproblem.

Ambulerande turistbyrå. Är på gång men behöver utvecklas.

Turisterna inskränker på de boendes rättigheter, t ex fiske och jakt

När turisterna åker hem blir det svart och alla restauranger stänger när vanligt folk kan gå ut och äta.

När säsongen är på är det fullsmockat med folk på campingen och vanligt folk kan inte bada och när säson-

gen är slut är det helt tomt.

Bygga övernattningstugor ute i "vildmarken". Märkning och skyltning.

Husbils- och husvagnscamping vid Ivarsnäs

Vi har starka komponenter i kultur och musik att bygga vidare på.

Äldreomsorg

Ska man våga bo kvar eller flytta till Orsa är det viktigt med en fungerande äldrevård. Man utvecklar inte verksamheter genom att dra ner på personal i fungerande verksamheter som t ex Ljusglimten.

Basverksamheterna ska ha hög kvalitet.

Lillåhem snart för litet. Gör ett överbygge

Alla avdelningar öppna på Mora lasarett

Vi måste få närmare sjukvård

Attityder

Vi i små kommuner måste bli bättre på att prioritera och det även när det kommer propåer från Staten. Vi måste säga ifrån!

Kommunen måste bli flexiblare på alla områden.

Samarbete över kommun-, region- och landsgränser och lära av varandra.

Vi måste jobba med tänket, bli mera innovativa.

Bättre stämning – gladare människor

Bykänslan tillbaka

Vi bryr oss!

Umgås med varandra

Bry oss om varandra, samhörighetskänsla.

Få ordning på det som finns idag, med skolan som prio 1, så löser sig en hel del annat också.

Företagande

Stimulera diversifieringen bland företagarna. Småskalighet och mångfald

Underlätta generationsväxlingen

Utveckla samarbetet mellan företagen. Ta hjälp av varandra. "Kan inte jag kan jag skicka vidare till en kollega".

2020 har vi nått fram i förenklingsarbetet, vi har ett bra bemötande, Kommunen ger support/nätverkar bland branschgrupperna

Vi måste bädda för generationsväxlingen så att våra ungdomar kan och vill ta över företag osv.

Ta vara och förädla skogens råvaror, för det har vi gått om.

Övrigt

Vi har Sveriges bästa hemsida.

Vi måste lyfta fram spontaniteten i vår fritid. Ett mindre organiserat fritidsliv

Bort med alkoholister och knarkare från centrum

Ökad säkerhet, och bättre förutsättningar för ungdomar

Ungdomsstyrelse för HELA kommunen.

Satsa mer på teknik

Simplare kommunal hemsida

Hästen ska bort i logon.

Bättre skoterordning

Dessutom inkom synpunkter på trafikmiljön på Ulasgatan. Dessa är av karaktären att de behöver ordnas så fort som möjligt och är därför överlämnade till ansvariga tjänstemän

Fortsätt tycka till på www.orsa.se!